

Lésnöke

PARI ÉS KÖZLEKEDÉSI MŰSZAKI EGYETEM LAPJA

FILLÉR

1960. OKTÓBER 31.

244 Nem lesznek elégedetlenek a lakók

Szívesen elmennék „kísérleti lakónak” az óbudai kísérleti lakótelepre. De hát — nincs szerencsém, minden lakásnak van már gazdája. Így aztán nekem csak annyi jut ebből a nagyszerű és nagyszabású építkezésből, hogy nézhetem és láthatom. Ez bizony nem sok. A kezdeti szívfájdalmat mégis legyűri az öröm és a kíváncsiság. Miféle kísérletezés folyik itt Óbudán?

Röviden: az Építőipari Minisztérium 3 éves műszaki-gazdasági terve összefoglalta azoknak a kutatási, kísérleti és tervezési munkáknak sorát, amelyek megteremtették a hazai viszonyok között legkorszerűbbnek tekinthető építési módok, szerkezetek, anyagok és beépített berendezések alkalmazásának alapját. A gazdaságos, jól felszerelt modern és kulturált lakások kialakítása érdekében tervpályázatokat írtak ki, s a díjazott tervek alapján a főváros tanács beruházásában megindult a prototípusok építése azon a területen, amelyet a Bécsi út, a Névtelen utca, a Vörösvári út, a Solymári utca, a Föld utca és a Zópor utca határol. A beépítési terv Kiss Albert és Pomsár János díjazott pályázata alapján készült, s kialakításánál (tekintettel a délkeleti terület szanálására és az északnyugati terület közművesítetlen voltára) gazdaságos beépítésre és viszonylag ma-

gas laksűrűsége kellett törekedni.

Dióhéjban ennyi a „hivatalos” rész. Lehetne még többet is közölni belőle, csak hogy az ember képtelen hivatalos lenni, ha ott ácsorog a helyszínen. Végére is a kísérleti telepen otthonok épülnek, barátságos, kényelmes otthonok és emberek laknak majd bennük, akiknek rég óhajtott álmuk valósul meg a beköltözéssel.

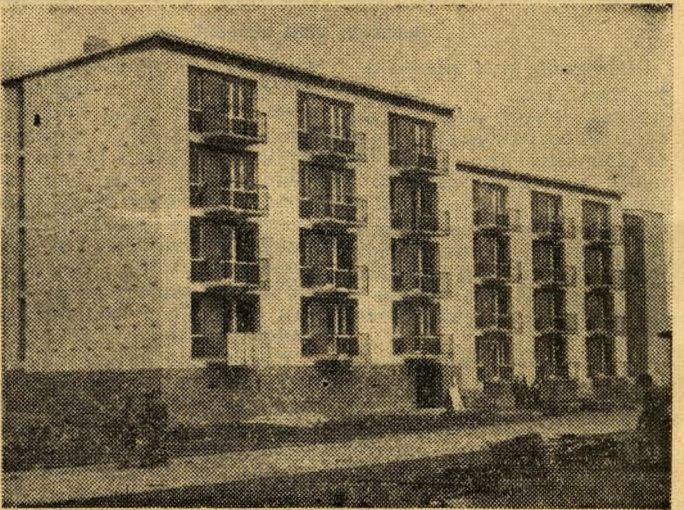
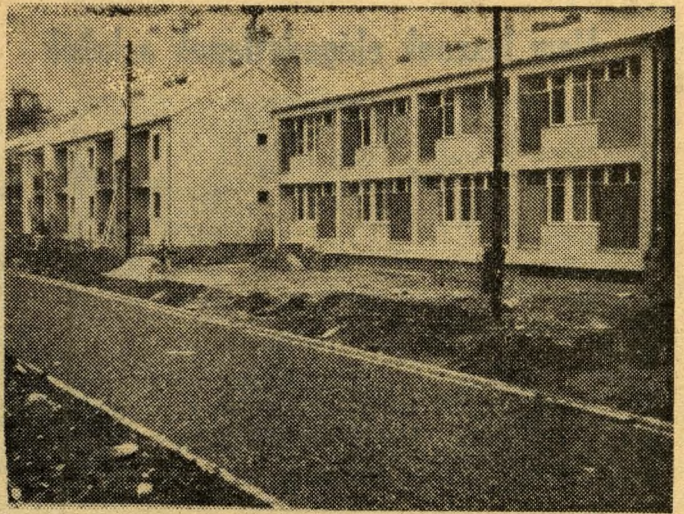
Naponta jönnek a leendő gazdák, boldog lakástulajdonosok. „Szeretném látni a lakást...” Tessék. Előzőkenyven bevezetik. Udvariaskodnak, hogy ki lépje át először a küszöböt. S a tulajdonos örül, ha kalauzolóját maga elé engedheti, mert ebben már van egy kis házigazdai gesztus. Ahogy vendégét tessékeli az ember.

Kint, a terepen mindenütt gödrök és deszkahalmazok, nyüzsgés, mozgás, a születés természetes izgalma és — paradox megfogalmazás ugyan, de így igaz — tervszerű, rendszerezett zűrzavara. A feldúlt, ragacsos talajban még csak a sejtése él annak, hogy valamikor (nem is olyan sokára) sima út, virágzó park lesz.

Az én kalauzom (kedves fiatalember a beruházási osztályról), ahogy baktat mellettem a nedves agyagon, hirtelen előremutat: „Ott lesz a bölcsőde. Ott az iskola... az óvoda... itt üzletek... Látja?”

Nem látok semmit, csak sarat és rendetlenséget, összedobált építési anyagot. Nézem a fiatalembert: ő látja? S elszégyellem magam. Lehetséges, hogy képtelen vagyok „álmot látni”? Egy pillanatra leálllok. S bámulom erősen a jelzett helyeket. Ime — minden az akaráson múlik és hiába nevetek befelé, hiába bizonygatom, hogy mindez csak vízió — már látó szemmel látom az óvodát, az iskolát... még a gyerekeket is és az üzletben a friss zöldseget... a parkban a fákat...

A lakóházakhoz már nem kell különösebb képzelőerő. Azok itt vannak valóságosan, többségében félig készen. A kísérleti jellegnek megfelelően mindegyik más. Más a külső forma, a belső elrendezés, a szín, hiszen sok építész mérnök tervezte a lakótelepet. A legmegragadóbb első látásra az épületek színessége. Az októ-

Kísérleti házak Óbudán

beri szürkességben, homályban világítanak a vörös, fekete és sárga foltok. Semmi díszszonancia. A színek rendkívül összehangolt, harmonikus és kellemes a szemnek.

Aztán a modern formák, a szabad tervező fantázia művészi produktumai... Természetesen szó sincs valamiféle „bomba”-formáról, öncélú játékoságról. A házak formáját végső soron (és a művészi igényen kívül) a praktikusság, az olcsóság és a kényelem szempontjai határozták meg.

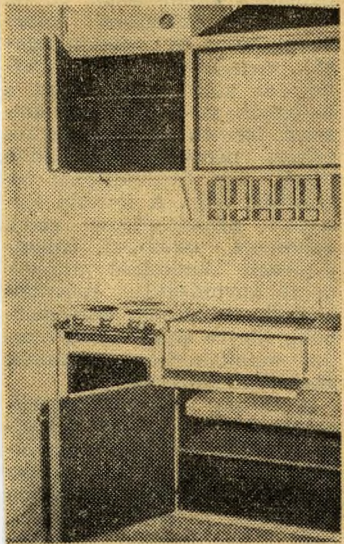
Csak néhány példát a különböző típusokból. Van kétszintes saját kertes lakás, van külső folyosós, az épület végén elhelyezett lépcsőházzal, van két lépcsőházas kétszéri kétfogatú... van 23, 28, 16, 19 és 55 lakásos épület (utóbbit a három Rimanóczy tervezte középfolysóval, aszimmetrikusan elhelyezkedő lépcsőházzal)... és van, illetve lesz

egy-, három-, négy- és nyolcemeletes...

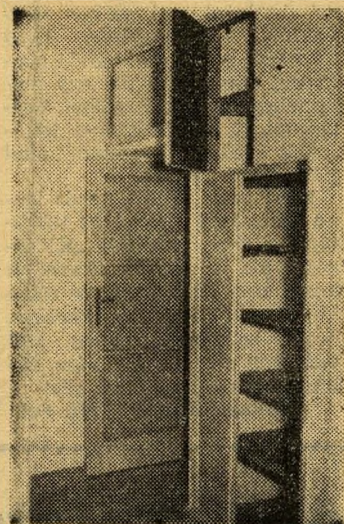
Eredetileg (a kísérleti lakótelep munkálatainak megindulásakor) úgy volt, hogy csak a következő szerkezetek kísérleti beépítésére kerül sor: utófejlemezes födém, FDP (födém) panel, fából készült nyílászáró szerkezetek, típuskonyhák (beépített konyhaberendezéssel), újszerű épületgépészeti szerelvények. Később azonban újabb szerkezetek, anyagok és módszerek alkalmazása vált lehetővé, a többi között: magasított téglák és különböző típusú, kevés lyukú égetett falazótestek, külföldi gyártmányú pvc padlóburkolatok, műanyag ajtó- és ablakkilincsek, alumínium és pvc alapanyagú redőnyök, műanyag harmonikajtók és válaszfalak, pvc hullámlemez-erkély mellvédek, mázolás helyett ragasztott műanyag-rétegek...

A műanyag diadalmas győzelmét hirdeti ez a lakótelep.

Megnéztem a belső berendezéseket is és — minden csodálatom a tervezőké. Ideális körülmények és állapotok... A szobákban pvc-padló (amely idővel valószínűleg és nagyon helyesen kiszorítja a kényes, sok munkát igénylő parkettát) és beépített szekrények, rakodópólcok. A konyha! — ó, a konyha valóságos áom! Főbeüti az embert az a praktikusság és szellemesség, ahogyan a berendezést megoldották. Szűk, kényelmetlen és agyonzsúfolt kis konyhámra gondoltam, s csöndesen irigyeltem (minden háziasszony nevében) azt az asszonyt, aki majd itt süt-főz, akinek minden a keze-

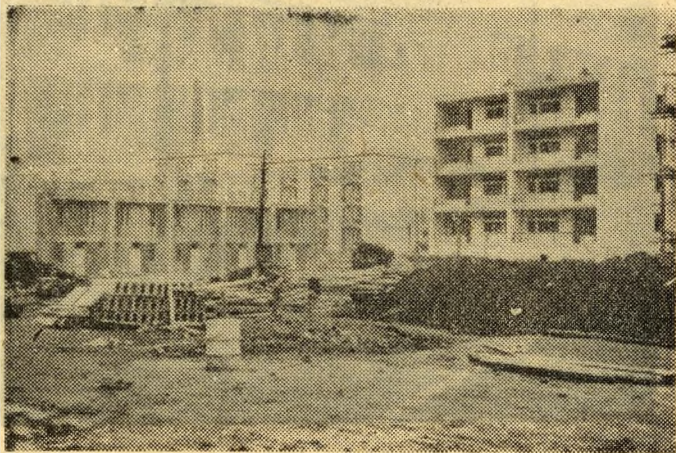
Modern konyha-részlet

Beépített szekrény

(Folytatás a 2. oldalon)

Nem lesznek elégedetlenek a lakók

Befejezés előtt az építkezés

(Folytatás az 1. oldalról)
ügyében lesz. A beépített szekrény olyan, mint valami varázsdoboz: kinyitasz egy ajtót és előbukkan az asztal, kinyitasz egy másik ajtót — s előtted van a mosogatótál, az öblítő... a sarokban néhol ott a gázbojler is, s onnan jut a forró víz a fürdőszobába. Olyan terv is van, amely a konyha mellé étkezőhelyiséget biztosít.

Megint csak arra gondolok, hogy eljőnnék ide „kísérleti lakónak”, mert ha álmodoztam valaha (és ki nem álmodozott) modern lakásról, azt ilyennek álmodtam meg.

Biztos hírek szerint november elsején kiállítás nyílik a lakótelepen az Építésügyi Minisztérium, a Könnyűipari Mi-

nisztérium, a Belkereskedelmi Minisztérium és az Iparművészeti Tanács közös rendezésében. Kilenc épület 16 lakását modern, beépített bútorokkal, négy lakását pedig „hagyományos” bútorokkal rendezik be. A cél az, hogy a kiállítás látogatói — miután alaposan szemügyre vettek mindent — véleményt mondjanak a kísérleti házakról, s megbarátkozzanak azokkal.

Nohát, csak annyit mondhatok (előre is és mások nevében), hogy ennél a megbarátkozásnál mi sem lesz könnyebb. Ami pedig a véleményeket illeti — bizonyára meg lesznek elégedve azokkal is a tervezők és kivitelezők egyaránt.

Bíró